

hvem de Ord kan gjælde, som blev udtalt af den ærede Minister, at Kundskab er Magt. Den bliver oprettet for dem, som allerede ere i Besiddelse af Kundskaber, altsaa i Besiddelse af den Magt, som Kundskaber give, og i Besiddelse af en saadan velhavende Stilling, at de ogsaa ere istand til at skaffe deres Børn Kundskaber, naar de ville sørge derfor.

Den ærede Minister omtalte, at den engelske Regjering havde givet Millioner til Draining. Efter alle de Oplysninger, som jeg har skaffet mig om, hvorledes det i England er gaaet til med Draining, saa troer jeg paa det Bestemte at kunne modsigte Ministeren; thi Ublaanene ere fte imod Renter og Afdrag, og med Hensyn til Rentefoden, der ikke er ganske saaledes som hos os, maa man vel see hen til de engelske Forhold og ikke til de danske.

Grundtvig: Dersom det enten var mig klart eller rimeligt, at Ministeren havde Ret i sin Forudsætning, at saadanne Skoler virkelig vare til Landets Gavn og virkelig befordrede Folkets Udvikling til bedre og med mere Omhu at drive det daglige Livs Sysler, da skulde jeg være aldeles enig med ham i hans Slutning, at det vilde være aldeles rigtigt, enten det saa, ved at fremmes for Statens Regning, som nærmest disse eller hine Classer i Folket tilgode, at befordre en saadan, men jeg er, som sagt, overbevist om, at det er en aldeles feil Forudsætning af Ministeren. Forøvrigt begjærede jeg egentlig kun Ordet, for ved et Exempel at vise, hvorledes det hænger sammen med denne theoretiske Kundskab om, hvad der hører til Livet. Det blev nylig erklæret for den største Urimelighed, at ved en saadan Høiskole Alle skulde have Tilladelse til at komme og tage hvilken Gavn af den, de kunde, uden at der maatte være Spørgsmaal om, hvilke Kundskaber de forud havde erhvervet. Der blev svaret: Gud bevares, det var jo aldeles umuligt, at det kunde gaae an, thi saa vilde den høiere Underviisning, som her skulde meddeles, blive aldeles forstyrret. Saa forhævede ere vi her hos os i Examenstroen, at vi ved en sælsom Undtagelse ere ene om den Tro, at Examen, og en heel Rækkefølge

af Examinere, det er netop det Gæste, hvorved nogen saakaldet høiere Oplysning kan vinde og Høiskolen trives. Men nu vil jeg tage et Exempel, ikke af saadanne Høiskoler, som skulle gaae ud paa at give de Kundskaber, som kun ere anvendelige paa Livets bekjendte Sysler, jeg vil ikke tage Exempler af dem, thi det vilde være altfor let at vise, at, dersom der udfordres nogen særdeles Forkundskab for at have Gavn af saadanne Skoler, da maa det være Bekjendtskab med de Livs-Sysler, der skal tales om, og at, naar det ikke var tilstrækkeligt, da maatte det være, fordi man ved Anstalten enten slet ikke selv af Erfaring kjendte de Livs-Sysler, man vilde oplyse og forklare, eller gav dog en Underviisning om dem, der maatte blive ligesaa ufrugtbar, som den var disse Syslers gode Bekjendtere usaaelig. Nei, jeg vil tage Exemplet af den allerhøieste Underviisning, der efter Tidens Tankegang kan meddeles, altsaa af Universitets-Oplysningen og Underviisningen, og da bemærke, at, om man ikke vil regne England og Frankrig, som man sædvanlig siger enten ligger for langt borte, eller har deres egne Noder, saa maa man dog regne Tydskland, som ellers pleier at staae for alle vore videnskabelige Herrer som et videnskabeligt Himmerige, og i Tydskland har lige indtil den allerførste Tid i dette Aarhundrede alle dets Universiteter staaet aabne for alle Mennesker, saa det blev deres egen Sag, om de kunde have nogen Gavn af Collegierne eller ikke. Nu er det dog vist at den Videnskabelighed, som netop vi have ophøiet, den har blomstret ved de tydske Universiteter, som Alle havde Adgang til, og har blomstret langt frodigere end hos os, som have svædt over at holde den ene Examen efter den anden, ikke alene under og efter Universitets-Underviisningen, men ogsaa, førend den høiere Underviisning begyndte, og da vi selv indrømme, at vi, trods alle vore Examinere, ere blevne langt tilbage netop i den boglige Videnskabelighed og Lærdom, saa maae vi dog vel ogsaa indrømme, at Erfaringen har vist, der er slet ingen Fare ved at give en almindelig Adgang selv til et Universitet, end sige da til en Landbohoistf. Duer en saadan Anstalt noget, saa udretter den ikke alene Ege-